

به نام خداوند جان و خرد

آسوزش زبان و ادبیات فارسی

سال هشتم

انتشارات نخبگان خلاق

سر شناسه :	کریمی، حسین، ۱۳۵۸-
عنوان و نام پدیدآور :	آموزش زبان و ادبیات فارسی سال هشتم نخبگان؛ مولف حسین کریمی؛ نظارت بر تألیف واحد تحقیق و پژوهش مؤسسه‌ی نخبگان دانش پژوه.
مشخصات نشر :	تهران، نخبگان خلاق، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری :	۱۶۰ ص.؛ جدول.
شابک :	۹۴۷۷۷-۳-۹-۶۰۰-۹۷۸-۱۰۰۰۰۰ ریا
وضعیت فهرست نویسی :	فیا
یادداشت :	عنوان دیگر: آموزش زبان و ادبیات فارسی نخبگان سال هشتم.
موضوع :	ادبیات فارسی - آزمون ها و تمرین ها (متوسطه)
موضوع :	فارسی - آزمون ها و تمرین ها (متوسطه)
موضوع :	ادبیات فارسی - آزمون ها و تمرین ها (متوسطه)
موضوع :	فارسی - راهنمای آموزشی (متوسطه)
موضوع :	کودکان نیهوش - آزمون ها
شماره افزوده :	موسسه علمی، فرهنگی، تحقیقاتی و آموزشی نخبگان دانش پژوه
رده بندی کنگره :	۱۳۹۳ / ۴۷۶۱۷۴ / ۳۳۳۱ PIR
رده بندی دیویی :	۸۱۵/۷۶
شماره کتابشناسی ملی :	۱۷۴-۲۶۴

انتشارات نخبگان خلاق

تیر فراوان طالقانی، خیابان ارگ جدید، روبروی دارمغانی انجم، جلد ۲۵، تهران ۱۳۹۳، ۳۵۵۳

✱ آموزش زبان و ادبیات فارسی نخبگان سال هشتم

✱ نظارت بر تألیف :	✱ واحد تحقیق و پژوهش مؤسسه‌ی نخبگان دانش پژوه
✱ تألیف :	✱ حسین کریمی
✱ طرح روی جلد :	✱ حبیب رستگار کافعی
✱ نوبت چاپ :	✱ اول - ۱۳۹۴ - ۱۳۹۳
✱ تیراژ :	✱ ۱۰۰۰ جلد
✱ چاپخانه :	✱ اعظم - تبریز
✱ تلفن مرکز پخش تبریز :	✱ ۰۴۱۳۵۵۶۲۵۷۱ - ۰۹۱۴ ۶۱۳ ۰۹۱۴
✱ تلفن مرکز پخش تهران :	✱ ۰۲۱ - ۶۶۹۶۵۰۱۲
✱ قیمت :	✱ ۱۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه‌ی نخبگان دانش پژوه بوده و هر گونه کپی‌برداری و برداشت به هر صورت و شیوه به موجب بند ۵ ماده‌ی ۲ قانون حمایت از ناشرین قابل پیگرد قانونی است.

ISBN: 978-600-94777-3-9

شابک ۹۴۷۷۷-۳-۹-۶۰۰-۹۷۸

سخنی در آغاز

ادبیات آینده‌ای است که اندیشه‌ها آرزوها، شگفتی‌ها و حماسه‌های یک ملت را منعکس می‌سازد و زبان ایزاری است که این آینده را جلا می‌دهد و گوشه گوشه‌های آن را در معرض دید انسان‌ها قرار می‌دهد.

زبان، خود دنیایی شور انگیز و بی‌انتهای دارد. با آن شادمانه‌ترین لحظات زندگی به تصویر کشیده می‌شود. و والاترین تخیلات بشری بر سینه‌ی سفید کاغذ نقش می‌بندد. مشاهده‌ی دقیق و ظریف این آینده، مستلزم دانستن زبان است و درک عمیق زبان میسر نمی‌شود مگر با یادگیری قوانین و قاعده‌های آن که اصطلاحاً دستور زبان نامیده می‌شود.

ادبیات زیبای فارسی که الهام گرفته از فرهنگ غنی و دامنهدار این مرز و بوم می‌باشد، دارای دستور زبان کامل و جامعی است که راه را برای تعالی و دلپذیر شدن قالب‌های سخن هموار کرده است. اوج شگفتی این تعالی را در آثار بزرگان شعر و ادب فارسی می‌توان مشاهده کرد.

دستور زبان فارسی می‌آموزیم تا:

- ✓ بیشتر به زوایای اعجاب آموز زبان و ادب فارسی پی ببریم و با این زبان احساس‌های درونی خود را بیان کنیم.
- ✓ به گنجینه‌ی پر بهای شعر فارسی نگاهی موشکافانه بکنیم و در باغ اشعار دل‌انگیز به پالایش روح‌مان بپردازیم.
- ✓ با استفاده از آن، زیبا، صحیح و موزون بنویسیم.

کتاب حاضر که محصول یک کار تخصصی است با عنایت به اهداف زیر به رشته‌ی تحریر درآمده است:

۱. شناخت ریشه‌های ادبیات و زبان فارسی و استفاده از این ریشه‌ها در سخن گفتن و نوشتن.

۲. تقویت ذوق ادبی دانش‌آموزان و تشویق آنان به مطالعه‌ی متون ارزشمند ادب فارسی.

۳. آماده‌سازی دانش‌آموزان برای شرکت در آزمون‌های مدارس نمونه دولتی و مراکز پرورش استعدادهای درخشان.

با عنایت به اهداف مذکور و نیز نیازهای آموزشی دانش‌آموزان محترم در حوزه‌ی یادسپاری از طریق انجام تمرین‌های هدف‌دار، در بخش نخست کتاب به شکلی زیبا و متنوع، نکات مهم هر درس به صورت تمرین و تکلیف درسی ارائه شده است.

در بخش دوم، دانش‌های زبانی مطرح شده در کتاب درسی، به طور جامع و قانع‌کننده به صورت درس به درس به همراه تمرین‌هایی از محتوای کتاب در پایان هر بحث، با عنوان خودارزیابی ارائه شده تا یادگیری واقعی در این زمینه را فراهم نماید.

بخش سوم، معرفی قالب‌های شعری و دانش‌های ادبی موردنیاز دانش‌آموزان سال هشتم را به صورت کاملاً قابل فهم ارائه نموده است.

در بخش چهارم، آزمون‌های چهارگزینه‌ای درس به درس منطبق با فصل‌بندی کتاب درسی به صورت مستقل از هر فصل گنجانده شده و آزمون آمادگی قبل از امتحان نیز پایانی‌ترین قسمت کتاب می‌باشد.

با امید به این‌که حاصل کار ما، راهگشای آموزش بهتر و لذت‌بخش‌تر درس زبان و ادبیات فارسی برای تمام فرزندان ایران زمین باشد، منتظر دریافت نظرات و پیشنهادات اساتید محترم، جهت بهبود و ارتقای کیفیت کتاب هستیم.

در پایان از همکاری‌های صمیمانه و تلاش‌های خستگی‌ناپذیر گروه ادبیات واحد تحقیق و پژوهش مؤسسه‌ی نخبگان دانش‌پژوه خصوصاً برادر بزرگوارم جناب آقای حسین کریمی که کار تألیف این مجموعه را بر عهده داشتند قدردانی و سپاسگزاری کرده و بهترین‌ها را برایشان آرزو مندم.

مدیر آموزشی، فرهنگی، تحقیقاتی و آموزشی نخبگان دانش‌پژوه

علی اکبر محمدارمردانی

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

بخش اول: تمرین‌های هدفدار ستایش: به نام خدایی که جان آفرید

- ۱۳..... واژگان
- ۱۴..... دانش‌های زبانی، دانش‌های ادبی، املا و نگارش
- ۱۵..... درک مطلب و اعلام
- تمرین هدفدار درس اول: «پیش از این‌ها» + حکایت «به خدا چه بگویم؟»
- ۱۶..... واژگان، دانش‌های زبانی
- ۱۷..... دانش‌های ادبی، املا و نگارش
- ۱۸..... درک مطلب و اعلام
- تمرین هدفدار درس دوم: «خوب جهان را ببین» + شعر «مورنگر ماهر»
- ۱۹..... واژگان، دانش‌های زبانی
- ۲۰..... دانش‌های ادبی
- ۲۱..... املا و نگارش، درک مطلب و اعلام
- تمرین‌های هدفدار روان‌خوانی: جوانه و سنگ
- ۲۲..... واژگان، دانش‌های زبانی
- ۲۳..... دانش‌های ادبی، املا و نگارش
- تمرین هدفدار درس سوم: «ارمغان ایران» + حکایت «همدلی و اتحاد»
- ۲۵..... واژگان
- ۲۶..... دانش‌های زبانی
- ۲۷..... دانش‌های ادبی، املا و نگارش
- ۲۸..... درک مطلب و اعلام
- تمرین هدفدار درس چهارم: «سفر شکفتن» + شعرخوانی «شرح انتظار»
- ۲۹..... واژگان، دانش‌های زبانی

۳۰..... دانش‌های ادبی

۳۱..... املا و نگارش

تمرین هدفدار درس پنجم: «راه نیک‌بختی»

۳۲..... واژگان، دانش‌های زبانی

۳۳..... دانش‌های ادبی، املا و نگارش، درک مطلب و اعلام

تمرین هدفدار درس ششم: «آداب نیکان» + حکایت «خودشناسی»

۳۴..... واژگان

۳۵..... دانش‌های زبانی

۳۶..... دانش‌های ادبی

۳۷..... املا و نگارش

۳۸..... درک مطلب و اعلام

تمرین هدفدار درس هفتم: «آرادگی» + روان‌خوانی «آقا مهدی»

۳۹..... واژگان

۴۰..... دانش‌های زبانی، دانش‌های ادبی

۴۱..... املا و نگارش

۴۲..... درک مطلب و اعلام

تمرین هدفدار درس هشتم: «نوجوان باهوش» + آشنای زاده‌ی وزیر + گریه‌ی امیر»

۴۳..... واژگان، دانش‌های زبانی

۴۴..... دانش‌های ادبی، املا و نگارش

۴۵..... درک مطلب و اعلام

تمرین هدفدار درس نهم: «قلم سحرآمیز + دو نامه» + حکایت «نام خوش‌بو»

۴۶..... واژگان، دانش‌های زبانی

۴۷..... دانش‌های ادبی، املا و نگارش

تمرین هدفدار درس دهم: «پرچم‌داران» و شعرخوانی «ای وطن من»

۴۸..... واژگان، دانش‌های زبانی

۴۹..... دانش‌های ادبی، املا و نگارش، درک مطلب و اعلام

تمرین هدفدار درس یازدهم: «شیر حق» + حکایت «خودشناسی»

- ۵۰..... واژگان، دانش‌های زبانی
- ۵۲..... دانش‌های ادبی، املا و نگارش
- ۵۳..... درک مطلب و اعلام

تمرین هدفدار درس دوازدهم: «ادبیات انقلاب»

- ۵۴..... واژگان، دانش‌های زبانی
- ۵۵..... دانش‌های ادبی، املا و نگارش
- ۵۶..... درک مطلب و اعلام

تمرین هدفدار درس سیزدهم: «یاد حسین»

- ۵۷..... واژگان، دانش‌های زبانی
- ۵۸..... دانش‌های ادبی
- ۵۹..... املا و نگارش
- ۶۰..... درک مطلب و اعلام

تمرین هدفدار درس شانزدهم: «پرنده‌ی آزادی + کودکان سنگ»

- ۶۱..... واژگان، دانش‌های زبانی
- ۶۲..... دانش‌های ادبی، املا و نگارش
- ۶۳..... درک مطلب و اعلام

تمرین هدفدار درس هفدهم: «راه خوشبختی»

- ۶۴..... واژگان، دانش‌های زبانی
- ۶۵..... دانش‌های ادبی، املا و نگارش
- ۶۶..... درک مطلب و اعلام

تمرین هدفدار روان‌خوانی: «آن سوی پنجره» + نیایش «الهی مرا محرم راز کن»

- ۶۷..... واژگان، دانش‌های زبانی

دانش‌های ادبی، املا و نگارش، درک مطلب و اعلام..... ۶۸

بخش دوم: دانش‌های زبانی

- ۷۱..... دو نوع کاربرد «را»
- ۷۲..... کاربرد «را» به جای کسره «ـِ»، کاربرد «را» به جای حرف اضافه (به، از)..... ۷۲
- ۷۳..... خودارزیابی ۱، مصدر..... ۷۳
- ۷۴..... بن ماضی، بن مضارع، خودارزیابی ۲..... ۷۴
- ۷۵..... «است و بود و...» کی غیراسنادی هستند؟..... ۷۵
- ۷۶..... خودارزیابی ۳، «چون» و کارکردهای متفاوت آن..... ۷۶
- ۷۷..... خودارزیابی ۴..... ۷۷
- ۷۸..... بدل..... ۷۸
- ۷۹..... خودارزیابی ۵، نقش‌های دستوری اسم..... ۷۹
- ۸۰..... مفعول..... ۸۰
- ۸۱..... متمم، منادا..... ۸۱
- ۸۲..... قید، مضاف‌الیه، خودارزیابی ۶..... ۸۲
- ۸۳..... شبه‌جمله، صوت، غیرصوت..... ۸۳
- ۸۴..... خودارزیابی ۷..... ۸۴
- ۸۵..... فعل امر، خودارزیابی ۸..... ۸۵
- ۸۶..... گروه اسمی..... ۸۶
- ۸۷..... خودارزیابی ۹، فعل ماضی استمراری..... ۸۷
- ۸۸..... خودارزیابی ۱۰..... ۸۸
- ۸۹..... وابسته‌های اسم، وابسته‌های پسین، صفت بیانی..... ۸۹
- ۹۰..... صفت بیانی عادی، صفت فاعلی، صفت مفعولی..... ۹۰
- ۹۱..... صفت لیاقت، صفت نسبی، صفت برتر، صفت شمارشی ترتیبی، مضاف‌الیه..... ۹۱
- ۹۲..... خودارزیابی ۱۱..... ۹۲
- ۹۳..... وابسته‌های پیشین، صفت اشاره..... ۹۳
- ۹۴..... خودارزیابی ۱۲، صفت شمارشی..... ۹۴
- ۹۵..... خودارزیابی ۱۳..... ۹۵

- ۹۶..... صفت تعجبی، صفت پرسشی، صفت مبهم
- ۹۷..... صفت عالی، خودارزیابی ۱۴.....

بخش سوم: دانش‌های ادبی

- ۱۰۱..... قالب‌های شعری، مثنوی
- ۱۰۲..... نمونه‌ی قالب مثنوی، قصیده، نمونه‌ی قالب قصیده
- ۱۰۳..... غزل، نمونه‌ی قالب غزل
- ۱۰۴..... قطعه، نمونه‌ی قالب قطعه، شعر نو (نیمایی)
- ۱۰۵..... نمونه‌ی شعر نو، آرایه‌های ادبی، تلمیح
- ۱۰۶..... خودارزیابی ۱۵، تشبیه
- ۱۰۷..... خودارزیابی ۱۶.....
- ۱۰۸..... نماد
- ۱۰۹..... حس آمیزی، تناقض، خودارزیابی ۱۷.....
- ۱۱۰..... واج‌آرایی، خودارزیابی ۱۸.....
- ۱۱۱..... جناس، خودارزیابی ۱۹.....

بخش چهارم: آزمون‌های چهارگزینه‌ای

- ۱۱۵..... آزمون چهارگزینه‌ای فصل اول
- ۱۲۳..... آزمون چهارگزینه‌ای فصل دوم
- ۱۲۸..... آزمون چهارگزینه‌ای فصل سوم
- ۱۳۶..... آزمون چهارگزینه‌ای فصل چهارم
- ۱۴۲..... آزمون چهارگزینه‌ای فصل پنجم
- ۱۵۱..... آزمون چهارگزینه‌ای فصل هفتم
- ۱۵۷..... پاسخنامه‌ی سؤالات چهارگزینه‌ای